ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 2ας Οκτωβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-195/99 P,

Krupp Hoesch Stahl AG, με έδρα το Dortmund (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον F. Montag, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (δεύτερο πενταμελές τμήμα) στις 11 Μαρτίου 1999 επί της υποθέσεως T-147/94, Krupp Hoesch Stahl AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-603), με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους J. Currall και W. Wils, επικουρουμένους από τον H.-J. Freund, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Wathelet, πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (εισηγητή) και S. von Bahr, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2002,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Μαΐου 1999, η Krupp Hoesch Stahl AG άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της

11ης Μαρτίου 1999, T-147/94, Krupp Hoesch Stahl AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-603, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε εν μέρει την προσφυγή που είχε ασκήσει η αναιρεσείουσα για τη μερική ακύρωση, μεταξύ άλλων, της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφήρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1, στο εξής: επίδικη απόφαση). Με την απόφαση εκείνη, η Επιτροπή είχε επιβάλει πρόστιμο στην προσφεύγουσα κατ' εφαρμογή του ως άνω άρθρου 65.

Τα πραγματικά περιστατικά και η επίδικη απόφαση

2 Όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, από το έτος 1974 η ευρωπαϊκή βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα επλήγη από κρίση λόγω πτώσεως της ζητήσεως, γεγονός που δημιούργησε προβλήματα πλεονάζουσας προσφοράς και παραγωγικής ικανότητας, καθώς και χαμηλό επίπεδο τιμών.

3 Αφού αποπειράθηκε να διαχειριστεί την κρίση μέσω μονομερών εθελουσίων δεσμεύσεων των επιχειρήσεων σχετικά με τον διατιθέμενο στην αγορά όγκο χάλυβα και τις κατώτατες τιμές («σχέδιο Simonet») ή μέσω του καθορισμού ενδεικτικών και ελαχίστων τιμών («σχέδιο Davignon», συμφωνία «Eurofer I»), η Επιτροπή διαπίστωσε το 1980 κατάσταση έκδηλης κρίσεως, κατά την έννοια του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και επέβαλε υποχρεωτικές ποσοστώσεις παραγωγής, ιδίως για τις δοκούς χάλυβα. Το εν λόγω κοινοτικό καθεστώς έπαυσε να ισχύει στις 30 Ιουνίου 1988.

4 Αρκετά νωρίτερα η Επιτροπή είχε εξαγγείλει την κατάργηση του συστήματος ποσοστώσεων με διάφορες ανακοινώσεις και αποφάσεις, υπενθυμίζοντας ότι ο τερματισμός του θα σηματοδοτούσε την επιστροφή σε αγορά ελεύθερου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Πάντως, ο τομέας εξακολουθούσε να χαρακτηρίζεται από πλεονάζουσες ικανότητες παραγωγής, για τις οποίες οι ειδικοί θεωρούσαν ότι έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο ικανοποιητικής και ταχείας μειώσεως ώστε να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

5 Ήδη από την κατάργηση του καθεστώτος ποσοστώσεων η Επιτροπή εγκαθίδρυσε καθεστώς επιτηρήσεως, το οποίο συνεπαγόταν τη συλλογή στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή και τις παραδόσεις, την παρακολούθηση της εξελίξεως των αγορών και τακτικές διαβουλεύσεις με τις επιχειρήσεις σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις της αγοράς. Οι επιχειρήσεις του τομέα, μερικές από τις οποίες ήσαν μέλη της επαγγελματικής ενώσεως Eurofer, εξακολούθησαν έτσι να έχουν τακτικές επαφές με τη ΓΔ ΙΙΙ (Γενική Διεύθυνση «Εσωτερική αγορά και βιομηχανικές υποθέσεις» της Επιτροπής, στο εξής: ΓΔ ΙΙΙ) στο πλαίσιο συσκέψεων για ανταλλαγή απόψεων. Το καθεστώς επιτηρήσεως τερματίστηκε στις 30 Ιουνίου 1990 και αντικαταστάθηκε από καθεστώς ατομικής και εθελουσίας πληροφορήσεως.

6 Η Επιτροπή διενήργησε στις αρχές του έτους 1991 διαφόρους ελέγχους σε ορισμένες χαλυβουργικές επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων του τομέα. Στις 6 Μαΐου 1992 τους απεστάλη ανακοίνωση των αιτιάσεων. Στις αρχές του έτους 1993 έλαβαν χώρα ακροάσεις.

7 Η Επιτροπή εξέδωσε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 την επίδικη απόφαση, με την οποία διαπίστωσε τη συμμετοχή δεκαεπτά ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων και μιας από τις επαγγελματικές ενώσεις τους σε σειρά συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών περί καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινοτική αγορά δοκών χάλυβα, κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Με την ίδια απόφαση, επέβαλε πρόστιμα σε 14 επιχειρήσεις για παραβάσεις που είχαν διαπραχθεί μεταξύ 1ης Ιουλίου 1988 και 31 Δεκεμβρίου 1990.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

8 Η αναιρεσείουσα άσκησε στις 11 Απριλίου 1994 ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή, αιτούμενη τη μερική ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

9 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή και μείωσε το πρόστιμο που είχε επιβληθεί στην προσφεύγουσα.

Τα αιτήματα των διαδίκων

10 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

— να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθ' ο μέτρο επέβαλε, με το σημείο 1 του διατακτικού, στην προσφεύγουσα πρόστιμο ύψους 9 000 ευρώ, απέρριψε, με το σημείο 2 του διατακτικού, την προσφυγή της και την καταδίκασε, με το σημείο 3 του διατακτικού, στα δικαστικά έξοδά της, καθώς και στο ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής·

— να ακυρώσει τα άρθρα 1, 3 και 4 της επίδικης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα τόσο πρωτοδίκως όσο και στο πλαίσιο της αναιρέσεως.

11 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Οι λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως

12 Η αναιρεσείουσα επικαλείται επτά λόγους προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως:

1) παραβίαση της απορρέουσας από την απόφαση 93/492/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ της Επιτροπής, της 17ης Φεβρουαρίου 1993 (ΕΕ L 230, σ. 15), εκδοχής του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής (στο εξής: εσωτερικός κανονισμός του 1993)·

2) παράβαση του άρθρου 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ·

3) παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριακών στοιχείων, την ερμηνεία της εννοίας της «κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού» και τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά·

4) πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά την επικρινόμενη συμπεριφορά περί καθορισμού των τιμών στη γερμανική αγορά·

5) παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, όσον αφορά την εκτίμηση του πταίσματος της προσφεύγουσας·

6) αθέτηση της επιβαλλόμενης από το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, και

7) παράβαση του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), λόγω της φερόμενης υπερβολικής διάρκειας της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας.

13 Οι επικρινόμενες με τους επιμέρους λόγους αναιρέσεως σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως παρατίθενται ομού με την ανάλυση κάθε λόγου.

Επί της αναιρέσεως

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

14 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος αρύεται από την παράβαση των άρθρων 5 και 6 του εσωτερικού κανονισμού του 1993, ενώ ο δεύτερος από την παράβαση του άρθρου 16 του ιδίου κανονισμού.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

15 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέβη τα άρθρα 5 και 6 του εσωτερικού κανονισμού του 1993, τα οποία προβλέπουν αντίστοιχα την απαρτία και

τον αριθμό των ψήφων που είναι αναγκαίες για την έγκυρη υιοθέτηση αποφάσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, στη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ερμήνευσε εσφαλμένα τα πρακτικά της συνεδριάσεως της Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της οποίας είχε υιοθετηθεί η επίδικη απόφαση (στο εξής: πρακτικά) και, επομένως, κατέληξε στο πεπλανημένο συμπέρασμα ότι η εν λόγω απόφαση είχε ληφθεί τηρουμένων των οικείων διατάξεων.

16 Επιπλέον, η ανωτέρω ερμηνεία δεν αντιστοιχεί στην έννοια της αρχής της συλλογικότητας, όπως εκφράστηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψη 64), η οποία προϋποθέτει την παρουσία των μελών του σώματος των επιτρόπων κατά τη λήψη των αποφάσεων.

17 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αναιρεσείουσα αμφισβητεί τη διαπίστωση πραγματικών περιστατικών και την εκτίμηση αποδεικτικών στοιχείων και ότι ως εκ τούτου η σχετική αιτίαση είναι απαράδεκτη.

18 Επικουρικώς, υποστηρίζει ότι το σκέλος αυτό του λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο. Συγκεκριμένα, στη σελίδα 40 των πρακτικών αναφέρεται μεν ότι οι προϊστάμενοι των γραφείων και ένα μέλος του γραφείου δύο επιτρόπων παρέστησαν στη συνεδρίαση «εν τη απουσία των μελών της Επιτροπής», τούτο όμως δεν αναιρεί την αποδεικτική ισχύ και το κύρος του καταλόγου των παρόντων ή απόντων μελών της Επιτροπής κατά την αφορώσα την επίδικη απόφαση συζήτηση, η οποία εμφαίνεται στη σελίδα 2 των πρακτικών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Προκαταρκτικώς, προέχει να υπομνηστεί ότι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 32δ, παράγραφος 1, ΑΧ και 51 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, η αναίρεση περιορίζεται στα νομικά ζητήματα. Το Πρωτοδικείο είναι επομένως κατ' αρχήν μόνο αρμόδιο να προβαίνει στη διαπίστωση και εκτίμηση των σχετικών πραγματικών

περιστατικών καθώς και να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία, υπό την επιφύλαξη της αλλοιώσεως των πραγματικών αυτών περιστατικών και των εν λόγω στοιχείων (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψεις 49 και 66, της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 194, και της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 69).

20 Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι η αναιρεσείουσα δεν προβάλλει αλλοίωση εκ μέρους του Πρωτοδικείου του περιεχομένου των πρακτικών, αλλά περιορίζεται να αμφισβητήσει την εκτίμηση στην οποία προέβη συναφώς το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

21 Κατόπιν αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο.

Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

22 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο εφήρμοσε πεπλανημένως το άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού του 1993 σχετικά με την επιβεβαίωση της γνησιότητας των αποφάσεων της Επιτροπής και την τυπική παρουσίασή τους. Συγκεκριμένα, συνήγαγε εσφαλμένως ότι η κοινοποιηθείσα από την Επιτροπή στην αναιρεσείουσα επίδικη απόφαση είχε ελεγχθεί ως προς τη γνησιότητά της στις 23 Φεβρουαρίου 1994. Πρώτον, το Πρωτοδικείο δεν διαπίστωσε ούτε ότι η κοινοποιηθείσα στην αναιρεσείουσα εκδοχή της επίδικης αποφάσεως ήταν ταυτόσημη με τις εκδοχές C(94)321/2 και C(94)321/3 της αποφάσεως, ούτε ότι η εν λόγω απόφαση είχε προσαρτηθεί νομοτύπως στα πρακτικά. Δεύτερον, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να προσκομίσει τα πρακτικά, συνοδευόμενα από το πρωτότυπο της υπογραφής του Προέδρου της και του Γενικού Γραμματέα της, ενώ δεν αναφερόταν ούτε η ημερομηνία της υπογραφής στα πρακτικά.

23 Το Πρωτοδικείο εκκίνησε από την υπόθεση του νομοτύπου της γνησιότητας και επικαλέστηκε, στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το τεκμήριο νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων. Πράττοντας τούτο, αγνόησε τον σκοπό του συναφούς τεκμηρίου, διότι, στην περίπτωση μη τηρήσεως των τυπικών προϋποθέσεων κατά τη λήψη αποφάσεως, το τεκμήριο νομιμότητας δεν μπορεί να αποτρέπει την ακύρωση.

24 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αφορώσα την αναντιστοιχία των εκδοχών της επίδικης αποφάσεως αιτίαση είναι απαράδεκτη με το αιτιολογικό ότι, αφενός, η αναιρεσείουσα ουδόλως αιτιολογεί την επίκρισή της κατά της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου συναφώς και ότι, αφετέρου, ο συγκεκριμένος λόγος αναιρέσεως αφορά τον προσδιορισμό πραγματικών περιστατικών για τα οποία το Πρωτοδικείο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο. Όσον αφορά την απόδειξη σχετικά με την επιβεβαίωση της γνησιότητας της επίδικης αποφάσεως, η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι η οικεία αιτίαση είναι απαράδεκτη δεδομένου ότι, υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως της αλλοιώσεως των αποδεικτικών στοιχείων, το ζήτημα αυτό εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

25 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με το σκέλος αυτό του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί εκ νέου εκτιμήσεις πραγματικών περιστατικών και αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Πρωτοδικείου με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, και συγκεκριμένα τις παρατιθέμενες:

— στη σκέψη 83, με την οποία το Πρωτοδικείο εξέλαβε κατά τεκμήριο ότι τα έγγραφα C(94)321/2 και C(94)321/3 είχαν προσαρτηθεί στα πρακτικά,

— στη σκέψη 84, με την οποία το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν είχε αποδειχθεί η ύπαρξη ουσιαστικής διαφοράς μεταξύ της κοινοποιηθείσας εκδοχής της επίδικης αποφάσεως και της προσαρτηθείσας στα πρακτικά,

— στη σκέψη 85, με την οποία το Πρωτοδικείο έκρινε ότι τα έγγραφα C(94)321/2 και C(94)321/3 έπρεπε να θεωρηθούν επικυρωμένα διά της θέσεως, στην πρώτη σελίδα των πρακτικών, των υπογραφών του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής,

— στη σκέψη 86, με την οποία το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η εκ μέρους του φέροντος τον τίτλο του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής επικύρωση του αντιγράφου αποδείκνυε επαρκώς κατά νόμο ότι το πρωτότυπο των πρακτικών έφερε τις πρωτότυπες υπογραφές του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής, και

— στη σκέψη 88, με την οποία το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι τα πρακτικά είχαν υπογραφεί δεόντως από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής στις 23 Φεβρουαρίου 1994.

26 Όσον αφορά τη νύξη, στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, περί του τεκμηρίου νομιμότητας που απολαύουν οι πράξεις των κοινοτικών θεσμικών οργάνων (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., σκέψη 48), αρκεί η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο δεν συνήγαγε εξ αυτού καμία πραγματική ή νομική συνέπεια, αλλά στηρίχθηκε απλώς στις ίδιες εκτιμήσεις του των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων για να καταλήξει στο νομότυπο της γνησιότητας της επίδικης αποφάσεως.

27 Έπεται ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ως εκ του ότι στρέφεται κατά της συγκεκριμένης αναφοράς, δεν ασκεί επιρροή και είναι, συνεπώς, αβάσιμο.

28 Κατόπιν αυτού, πρέπει να θεωρηθεί ότι το σκέλος αυτό είναι εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

29 Κατόπιν των προηγηθεισών σκέψεων, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

30 Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως αρύεται από παράβαση εκ μέρους του Πρωτοδικείου του άρθρου 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ως εκ του ότι το Πρωτοδικείο υπερέβη τις εξουσίες που διαθέτει για τους σκοπούς του ελέγχου της επίδικης αποφάσεως.

31 Το άρθρο 33, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ είναι διατυπωμένο ως εξής:

«Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί προσφυγών ακυρώσεως που ασκούνται από κράτος μέλος ή από το Συμβούλιο κατά αποφάσεων και συστάσεων της Επιτροπής λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Ο έλεγχος του Δικαστηρίου δεν δύναται εντούτοις να επεκτείνεται επί της εκτιμήσεως της καταστάσεως που απορρέει από οικονομικά γεγονότα ή περιστάσεις, ενόψει της οποίας εξεδόθησαν οι εν λόγω αποφάσεις ή συστάσεις, εκτός αν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι διέπραξε κατάχρηση εξουσίας ή ότι αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της.

Οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 48 δύνανται υπό τις αυτές προϋποθέσεις να ασκούν προσφυγή κατά ατομικών αποφάσεων και συστάσεων που τις αφορούν ή κατά γενικών αποφάσεων και συστάσεων που θεωρούν ότι συνιστούν έναντι αυτών κατάχρηση εξουσίας.»

32 Ο λόγος αναιρέσεως βάλλει κατά της σκέψεως 122 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία έχει ως εξής:

«Πρέπει συνεπώς να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, στα σημεία 263 έως 272 της [επίδικης αποφάσεως], τα επίμαχα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών θεωρήθηκαν αυτοτελείς παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν τα επιχειρήματα που διατύπωσε η Επιτροπή στην απάντησή της της 19ης Ιανουαρίου 1998 και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στον βαθμό που με αυτά επιδιώκεται η τροποποίηση της εν λόγω νομικής εκτιμήσεως.»

33 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπερέβη την εξουσία που του απονέμει το άρθρο 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ υπό την έννοια ότι, με τη σκέψη 122 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, προέβη στη διόρθωση της επίδικης αποφάσεως, ερμηνεύοντάς την κατά τρόπο μη ανταποκρινόμενο στο περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις ρητές διευκρινίσεις της Επιτροπής και το γράμμα της εν λόγω αποφάσεως. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει την ανταλλαγή πληροφοριών ως αυτοτελή παράβαση, ενώ η ίδια η Επιτροπή, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, διευκρίνισε ότι είχε στηριχτεί στην υπόθεση ότι η ανταλλαγή πληροφοριών εντασσόταν στο πλαίσιο ευρυτέρων παραβάσεων συνισταμένων, ιδίως, σε συμφωνίες περί καθορισμού των τιμών και κατανομής των αγορών, η δε ανταλλαγή πληροφοριών διευκόλυνε την εφαρμογή των οικείων συμφωνιών.

34 Κατά την Επιτροπή, ο συγκεκριμένος λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος διότι ο εκ μέρους της ιδίας χαρακτηρισμός της ανταλλαγής πληροφοριών δεν αποτελεί νομικό ζήτημα, αλλά συνιστά πραγματικά γεγονός που δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει. Επικουρικώς, υποστηρίζει ότι ο λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος. Συγκεκριμένα, η αναίρεση βάλλει κατά της επίδικης αποφάσεως και όχι κατά των διευκρινίσεων που έδωσαν οι εκπρόσωποι της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της δίκης, τις οποίες, άλλωστε, το Πρωτοδικείο δεν όφειλε να λάβει υπόψη.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

35 Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι η αναιρεσείουσα δεν αποδεικνύει, ούτε, άλλωστε, επιδιώκει να αποδείξει, με ποιον τρόπο το Πρωτοδικείο παρέβη το άρθρο 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και υπερέβη τις εξουσίες του, ερμηνεύοντας το ίδιο την επίδικη απόφαση αντί να δώσει πίστη στις διευκρινίσεις που παρεσχέθησαν με την απάντηση της 19ης Ιανουαρίου 1998 και κατά τη συνεδρίαση εκ μέρους των εκπροσώπων της Επιτροπής.

36 Συναφώς, αρκεί η υπόμνηση ότι, οσάκις το Πρωτοδικείο αποφαίνεται επί προσφυγής ακυρώσεως κοινοτικής πράξεως, σ' αυτό εναπόκειται να ερμηνεύσει την οικεία πράξη.

37 Επομένως, ερμηνεύοντας την επίδικη απόφαση, το Πρωτοδικείο δεν υπερέβη τις εξουσίες του, οπότε ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

38 Ο τρίτος λόγος αναιρέσεως αρύεται από την παράβαση εκ μέρους του Πρωτοδικείου του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Υποδιαιρείται σε τέσσερα σκέλη. Το πρώτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως αρύεται από τον πεπλανημένο χαρακτηρισμό της ανταλλαγής πληροφοριών ως αυτοτελούς παραβάσεως, το δεύτερο σκέλος από εσφαλμένη ερμηνεία της εννοίας «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού», το τρίτο σκέλος από πλάνη περί το δίκαιο, όσον αφορά το ότι ελήφθησαν υπόψη κατατομές σχήματος U που παράγει αποκλειστικώς η αναιρεσείουσα, και το τέταρτο σκέλος από πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της συμμετοχής της στην ανταλλαγή πληροφοριών.

Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

39 Το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως αρύεται από την παράβαση εκ μέρους του Πρωτοδικείου του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ υπό την έννοια ότι — αν υποτεθεί ότι αποδεικνύεται ότι η αμφισβητούμενη στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου αναιρέσεως ανταλλαγή πληροφοριών συνιστά αυτοτελή παράβαση — το Πρωτοδικείο δεν δικαιολόγησε ούτε κατέδειξε την προβαλλόμενη επίπτωση της οικείας ανταλλαγής πληροφοριών επί του ανταγωνισμού.

40 Το συγκεκριμένο σκέλος του λόγου αναιρέσεως βάλλει κατά των σκέψεων 124 έως 150 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως και ειδικότερα κατά των σκέψεων 135 και 142.

41 Με τη σκέψη 126 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι «η ιδέα ότι κάθε επιχείρηση πρέπει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην αγορά, χωρίς συμπαιγνία με τους ανταγωνιστές της, είναι σύμφυτη με τη Συνθήκη ΕΚΑΧ και ιδίως με τα άρθρα 4, στοιχείο δ', και 65, παράγραφος 1».

42 Με τις επόμενες σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως διαπιστώθηκε ο λεπτομερής χαρακτήρας των γνωστοποιηθέντων στοιχείων (σκέψη 128), η επικαιρότητα και η συχνότητά τους (σκέψεις 129 έως 131), το γεγονός ότι τα σχετικά στοιχεία κοινοποιούνταν μόνο σε ορισμένους παραγωγούς, αποκλειομένων των καταναλωτών και των λοιπών ανταγωνιστών (σκέψη 132), ο ομοιογενής χαρακτήρας των οικείων προϊόντων (σκέψη 133) και η ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς, δυναμένης να περιορίσει αφ' εαυτής τον ανταγωνισμό (σκέψη 134).

43 Κατόπιν αυτού, κρίθηκε, με τη σκέψη 135 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι:

«Τα στοιχεία που εκτίθενται στα σημεία 49 έως 60 της [επίδικης αποφάσεως] επιβεβαιώνουν ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων των συγκεκριμένων περιστάσεων, ειδικότερα του επίκαιρου χαρακτήρα και της κατανομής των δεδομένων, που προορίζονταν για τους παραγωγούς και μόνον, των χαρακτηριστικών των προϊόντων και του βαθμού συγκεντρώσεως της αγοράς, τα επίμαχα συστήματα επηρέαζαν σαφώς την αυτονομία αποφάσεως των συμμετεχόντων.»

44 Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε επίσης, με τη σκέψη 136 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία αποτελούσαν αντικείμενο τακτικών συζητήσεων εντός της επιτροπής Eurofer, αποκαλούμενης «επιτροπής δοκών» (στο εξής: επιτροπή δοκών), στο πλαίσιο των οποίων είχαν διατυπωθεί επικρίσεις εις βάρος ορισμένων επιχειρήσεων. Εξ αυτού συνήγαγε, στη σκέψη 137 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι τα λαμβανόμενα στο πλαίσιο των επιδίκων συστημάτων στοιχεία ήσαν ικανά να επηρεάζουν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων κατά τρόπον αισθητό.

45 Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 139 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι ο συμφυής με την ανωτέρω ανταλλαγή πληροφοριών αμοιβαίος έλεγχος διενεργούνταν με γνώμονα προγενέστερη πολιτική της Επιτροπής, στοχεύουσα στη διατήρηση των «παραδοσιακών ρευμάτων» του εμπορίου. Η σκέψη 141 της αποφάσεως αναφερόταν στην ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο της Walzstahl-Vereinigung, ενώσεως κατασκευαστών προϊόντων ελάσεως.

46 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, στη σκέψη 142 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως:

«Επομένως, τα επίμαχα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών μείωσαν αισθητά την αυτονομία αποφάσεως των συμμετεχόντων παραγωγών, αντικαθιστώντας τους συνήθεις κινδύνους του ανταγωνισμού με πρακτική συνεργασία μεταξύ τους.»

47 Η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι το Πρωτοδικείο επικαλέστηκε εσφαλμένως την αφορώσα την αγορά των ελκυστήρων νομολογία (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994, T-34/92, Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-905, και T-35/92, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-957, καθώς και τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Μαΐου 1998, C-7/95 P, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-3111, και C-8/95 P, New Holland Ford κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-3175), εκλαμβάνοντας καθ' υπόθεση ότι η αγορά των δοκών εμφάνιζε, όπως εκείνη των ελκυστήρων, επίσης τη διάρθρωση στενού ολιγοπωλίου και δικαιολογώντας έτσι την εκτίμησή του ότι τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών, εκτιμώμενα έστω και κεχωρισμένως, ισοδυναμούσαν με παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού. Όπως διαπίστωσε το ίδιο το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 134 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, οι δέκα μεγαλύτερες επιχειρήσεις που συμμετέσχον στην οικεία ανταλλαγή κατείχαν μόλις τα δύο τρίτα των μεριδίων της αγοράς των δοκών, στοιχείο χαρακτηριστικό έντονου ανταγωνισμού μεταξύ πολλών επιχειρήσεων. Τούτο αποκλείει οπωσδήποτε την περίπτωση της απλής ολιγοπωλιακής διαρθρώσεως και ακόμη περισσότερο εκείνη της εντόνως συγκεντρωτικής αγοράς.

48 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο διατυπώνεται κατά πολύ γενικόλογο τρόπο, είναι απαράδεκτο υπό την έννοια ότι δεν διευκρινίζει το τμήμα της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως στο οποίο αναφέρεται η επίκριση ούτε την προβαλλόμενη νομική επιχειρηματολογία.

49 Κατά την Επιτροπή, οι διατυπωθείσες έναντι των διαπιστώσεων του Πρωτοδικείου αιτιάσεις της αναιρεσείουσας σχετικά με τη διάρθρωση της αγοράς των δοκών είναι απαράδεκτες, δεδομένου ότι στρέφονται κατά εκτιμήσεων πραγματικών περιστατικών. Εξάλλου, υπογραμμίζει ότι η ίδια η αναιρεσείουσα χαρακτήρισε την αγορά των δοκών ως ολιγοπωλιακή κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας.

50 Η Επιτροπή αμφισβητεί περαιτέρω την επίκριση της αναιρεσείουσας σχετικά με την παραπομπή στις αφορώσες την αγορά των ελκυστήρων υποθέσεις. Οι αποφάσεις που εξέδωσε το Πρωτοδικείο επί των υποθέσεων εκείνων, και που παρατίθενται στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως, εξαρτούσαν ρητώς τη θετική επίπτωση της διαφανείας μεταξύ των επιχειρηματιών επί του ανταγωνισμού από τον εξατομικευμένο χαρακτήρα της προσφοράς στην αγορά, όπως δεν συνέβαινε στην περίπτωση της αγοράς των δοκών.

51 Επίσης, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η αναιρεσείουσα επικρίνει αποκλειστικώς ένα στοιχείο, ενώ το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε με πλειάδα στοιχείων την αντίθετη προς τον ανταγωνισμό ανταλλαγή πληροφοριών. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αγορά των δοκών διακρίνεται από την αγορά των ελκυστήρων ως εκ του ότι τα προϊόντα της πρώτης αγοράς είναι περισσότερο ομοιογενή, οπότε περιορίζεται ο ανταγωνισμός από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των προϊόντων.

52 Με το υπόμνημά της απαντήσεως, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι η επίκρισή της αναφέρεται στις έννομες συνέπειες που απέρρευσαν από τη διαπιστωθείσα διάρθρωση της αγοράς. Πρόκειται, λοιπόν, για νομικό ζήτημα, υποκείμενο στον έλεγχο του Δικαστηρίου.

53 Υπογραμμίζει ότι η σύγκριση της αγοράς των δοκών με εκείνη των ελκυστήρων δεν δικαιολογείται και ότι το κριτήριο της ομοιογενείας των προϊόντων είναι αλυσιτελές εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, με την απόφαση που οδήγησε στις αναφερθείσες στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως δικαστικές αποφάσεις, η Επιτροπή εξέλαβε τους ελκυστήρες ως ομοιογενή προϊόντα με το αιτιολογικό ότι πληρούσαν τις αυτές λειτουργίες και ήσαν συμβατά με την πλήρη σειρά των γεωργικών μηχανημάτων έλξεως. Η διάρθρωση της αγοράς, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο των ανωτέρω αποφάσεων, ενέχει εξαιρετικό χαρακτήρα ο οποίος δεν απαντά στην παρούσα υπόθεση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

54 Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ευθύς εξαρχής ότι το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση, έστω και εμμέσως, την εκ μέρους του Πρωτοδικείου διαπίστωση, στο πλαίσιο της εξετάσεως του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, ότι η ανταλλαγή πληροφοριών εκλαμβάνεται ως αυτοτελής παράβαση με την επίδικη απόφαση.

55 Επί πλέον, προέχει να υπομνηστεί ότι, μολονότι ο κοινοτικός δικαστής ασκεί γενικώς πλήρη έλεγχο ως προς το αν συντρέχουν ή όχι οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων των Συνθηκών ΕΚ και ΕΚΑΧ που αφορούν τον ανταγωνισμό, ο έλεγχος που ασκεί επί των περιπλόκων οικονομικής φύσεως εκτιμήσεων εκ μέρους της Επιτροπής περιορίζεται κατ' ανάγκη στην εξέταση του αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολογίας, καθώς και του αν τα πραγματικά περιστατικά ήσαν ακριβή και δεν συντρέχει προφανής πλάνη εκτιμήσεως ή κατάχρηση εξουσίας [βλ., υπό την έννοια αυτή, όσον αφορά το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 81 ΕΚ), αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 34, και της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487, σκέψη 62].

56 Ο κανόνας αυτός απαντά στη Συνθήκη ΕΚΑΧ, το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, της οποίας προβλέπει ότι «ο έλεγχος του Δικαστηρίου δεν δύναται εντούτοις να επεκτείνεται επί της εκτιμήσεως της καταστάσεως που απορρέει από οικονομικά γεγονότα ή περιστάσεις, ενόψει της οποίας εξεδόθησαν οι εν λόγω αποφάσεις ή συστάσεις, εκτός αν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι διέπραξε κατάχρηση εξουσίας ή ότι αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της».

57 Υπό το φως των ανωτέρω στοιχείων επιβάλλεται η εξέταση του σκέλους αυτού του λόγου αναιρέσεως.

58 Σύμφωνα με την αναφερθείσα στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως νομολογία σχετικά με την αγορά ελκυστήρων, με την οποία το Πρωτοδικείο και το Δικαστήριο εξέτασαν για πρώτη φορά συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, και οι γενικής φύσεως εκτιμήσεις της οποίας μπορούν να τύχουν εφαρμογής και στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ, παρόμοια συμφωνία αντίκειται στους κανόνες περί ανταγωνισμού οσάκις μετριάζει ή εξαλείφει τον βαθμό αβεβαιότητας ως προς τη λειτουργία της επίδικης αγοράς, με συνέπεια τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων (βλ., ειδικότερα, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Deere κατά Επιτροπής, σκέψη 90).

59 Πράγματι, τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας που συνθέτουν μια εναρμονισμένη πρακτική, πέραν του να απαιτούν την κατάρτιση πραγματικού «σχεδίου», πρέπει να νοούνται υπό το φως της αντιλήψεως που είναι συνυφασμένη με τις σχετικές προς τον ανταγωνισμό διατάξεις των Συνθηκών ΕΚ και ΕΚΑΧ και σύμφωνα με την οποία αντίληψη κάθε επιχειρηματίας οφείλει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά και τους όρους που προτίθεται να επιφυλάξει στην πελατεία του (προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Deere κατά Επιτροπής, σκέψη 86, και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

60 Ναι μεν σαφώς η απαιτούμενη αυτοτέλεια δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρηματιών να προσαρμόζονται επιτηδείως στη διαπιστούμενη ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, πλην όμως αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών, η οποία έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού που δεν αντιστοιχούν προς τις κανονικές συνθήκες της εν λόγω αγοράς, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως των προϊόντων ή των παρεχομένων υπηρεσιών, της σπουδαιότητας και του αριθμού των επιχειρήσεων, καθώς και του όγκου της εν λόγω αγοράς (προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Deere κατά Επιτροπής, σκέψη 87, και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

61 Στις σκέψεις 88 έως 90 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Deere κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε το γενικό τεκμήριο που διέπει τη συλλογιστική του Πρωτοδικείου, και συγκεκριμένα ότι:

— κατ' αρχήν, η διαφάνεια μεταξύ των επιχειρηματιών είναι ικανή, σε μια αγορά όπου επικρατεί πραγματικός ανταγωνισμός, να συμβάλλει στην ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των πωλητών, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή το γεγονός ότι ο επιχειρηματίας λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες για τη λειτουργία της αγοράς τις οποίες έχει στη διάθεσή του χάρη στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών, ώστε να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του στην αγορά, δεν είναι ικανό, λόγω του ατομικού χαρακτήρα της προσφοράς, να μετριάζει ή να εξαλείφει, όσον αφορά τους λοιπούς επιχειρηματίες, κάθε αβεβαιότητα ως προς το προβλέψιμο της συμπεριφοράς των ανταγωνιστών·

— πάντως, σε μια ολιγοπωλιακή αγορά υψηλής συγκεντρώσεως, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την οικεία αγορά είναι ικανή να παράσχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να γνωρίζουν τη θέση των ανταγωνιστών τους στην αγορά και την εμπορική στρατηγική τους και να νοθεύσει κατά τούτο αισθητά τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρηματιών.

62 Στη σκέψη 89 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Deere κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο υπογράμμισε επίσης ότι το Πρωτοδικείο είχε λάβει υπόψη την εμπιστευτικότητα και τον λεπτομερή χαρακτήρα των ανταλλαγεισών πληροφοριών, την περιοδικότητά τους, καθώς και το γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προορίζονταν παρά μόνον για τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην ανταλλαγή, εξαιρουμένων των ανταγωνιστών τους και των καταναλωτών.

63 Σε αντίθεση προς όσα ισχυρίζεται η αναιρεσείουσα, ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μπορεί να συνιστά παράβαση των κανόνων περί ανταγωνισμού ακόμη και αν η επίδικη αγορά δεν είναι ολιγοπωλιακή αγορά υψηλής συγκεντρώσεως. Ασφαλώς, η προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Deere κατά Επιτροπής, επικυρωθείσα επί τούτου με την προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Deere κατά Επιτροπής, κατέληξε στο ότι η αγορά των ελκυστήρων εμφάνιζε τον χαρακτήρα αυτόν. Πάντως, οι εν λόγω αποφάσεις λαμβάνουν υπόψη ένα σύνολο σχετικών κριτηρίων, ενώ η μόνη γενική αρχή που έγινε δεκτή στην περίπτωση της διαρθρώσεως της αγοράς ήταν το ότι η προσφορά δεν μπορεί να έχει εξατομικευμένο χαρακτήρα.

64 Έπεται ότι, εκλαμβάνοντας ως ένα από τα στοιχεία εκτιμήσεως την ολιγοπωλιακή διάρθρωση της οικείας αγοράς, χωρίς να επιδιώξει να διαπιστώσει ότι επρόκειτο για εντόνως συγκεντρωτική αγορά, το Πρωτοδικείο δεν παρέβη το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, όπως πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών.

65 Όσον αφορά τη διαπίστωση ότι εν προκειμένω η αγορά των δοκών είχε ολιγοπωλιακή διάρθρωση, επιβάλλεται να τονιστεί ότι πρόκειται για εκτίμηση απτόμενη

πραγματικού περιστατικού, μη υποκείμενη στον έλεγχο του Δικαστηρίου στα πλαίσια αιτήσεως αναιρέσεως. Το ίδιο συμβαίνει με τη διαπίστωση που αφορά τον ομοιογενή χαρακτήρα των προϊόντων.

66 Ενόψει της νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 58 έως 62 της παρούσας αποφάσεως και λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 128 έως 134 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, απ' όπου προκύπτει ότι τα επίδικα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών μετρίαζαν τον βαθμό αβεβαιότητας επί της λειτουργίας της αγοράς, ορθώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε εξ αυτού, με τη σκέψη 135 της ιδίας αποφάσεως, ότι τα εν λόγω συστήματα έθιγαν σαφώς την αυτοτέλεια λήψεως αποφάσεων των συμμετεχόντων. Ομοίως, ενόψει των διαπιστώσεων που παρατίθενται στις σκέψεις 136 έως 139 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ορθώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε, με τη σκέψη 142 της ιδίας αποφάσεως, την αισθητή μείωση της αυτοτελείας λήψεως αποφάσεων των συμμετεχουσών στα εν λόγω συστήματα επιχειρήσεων.

67 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

68 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέβη, μεταξύ άλλων, με τις σκέψεις 147 και 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ως εκ του ότι υπέθεσε, στηριζόμενο σε εσφαλμένη ερμηνεία του κριτηρίου του αποτελέσματος επί «της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού», ότι η λειτουργία αυτή επλήγη από τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών επί των παραγγελιών και των παραδόσεων. Έτσι, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού», κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως, καθοριζόταν, μεταξύ Ιουλίου 1988 και Ιουνίου 1990,

από σύστημα επιτηρήσεως που έθεσε σε εφαρμογή η Επιτροπή, στο πλαίσιο του οποίου οι επιχειρήσεις όφειλαν να προσκομίζουν στην τελευταία από κοινού προβλέψεις σχετικά με τις παραμέτρους της αγοράς και ότι, ως εκ τούτου, όφειλαν να συζητούν μεταξύ τους τα ατομικά τους δεδομένα. Το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ως εκ του ότι δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ήσαν υποχρεωμένες να υιοθετήσουν την οικεία συμπεριφορά για τις ανάγκες της συνεργασίας τους με την Επιτροπή.

69 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ζήτημα αν η ανταλλαγή πληροφοριών επί των παραγγελιών και των παραδόσεων ήταν αναγκαία για τη συνεργασία αυτή άπτεται των πραγματικών περιστατικών και όχι του δικαίου. Επομένως, το συγκεκριμένο σκέλος του λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο.

70 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ουδαμώς προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, ήταν αναγκαία η ανταλλαγή ατομικών δεδομένων αφορώντων τις παραγγελίες και παραδόσεις.

71 Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι, στις σκέψεις 168 και 175 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι οι επιχειρήσεις είχαν αποκρύψει από την Επιτροπή την ύπαρξη των επιδίκων συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

72 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η αναιρεσείουσα δεν επικαλείται κανένα επιχείρημα θέτοντας υπό αμφισβήτηση την παρατιθέμενη στις σκέψεις 168 έως 177 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως εκτίμηση του Πρωτοδικείου. Με τις ανωτέρω σκέψεις, το Πρωτοδικείο κατέδειξε ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις είχαν αποκρύψει από την Επιτροπή την ύπαρξη και το περιεχόμενο των θιγουσών τον ανταγωνισμό συνομιλιών που πραγματοποιούσαν και των συμφωνιών που συνήπταν.

73 Από τα προεκτεθέντα έπεται ότι εις μάτην η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία της εννοίας «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού» του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, μη λαμβάνοντας υπόψη την υποτιθέμενη ανάγκη των επιχειρήσεων να ανταλλάσσουν μεταξύ τους πληροφορίες στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με την Επιτροπή.

74 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

75 Το σκέλος αυτό του λόγου αναιρέσεως βάλλει κατά της σκέψεως 143 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία έχει ως εξής:

«Εξάλλου, είναι απορριπτέο το επιχείρημα ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στα επίδικα συστήματα δεν συνεπήχθη αποτέλεσμα στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού λόγω, αφενός, του μικρού μεριδίου της αγοράς που κατείχε και, αφετέρου, του γεγονότος ότι οι εν λόγω στατιστικές δεν εξατομίκευαν τις πωλήσεις κατατομών σχήματος U, μοναδικού προϊόντος που την αφορούσε. Πράγματι, ακόμη και αν η προσφεύγουσα κατείχε απλώς μικρό τμήμα της αγοράς, γεγονός παραμένει ότι η συμμετοχή της στα επίδικα συστήματα επέτρεψε στις λοιπές συμμετέχουσες επιχειρήσεις να έχουν πλήρη εικόνα και ενημέρωση επί του συνόλου των παραγγελιών και παραδόσεων δοκών στις διάφορες εθνικές αγορές, αυξάνοντας έτσι την αξία και την αξιοπιστία των οικείων συστημάτων πληροφοριών. Ειδικότερα, ως εκ της φύσεώς τους, τα προσκομισθέντα από την προσφεύγουσα στοιχεία επέτρεψαν στις λοιπές επιχειρήσεις που παράγουν κατατομές σχήματος U να γνωρίζουν επακριβέστατα την εξέλιξη των πωλήσεών τους επί των οικείων προϊόντων στις διάφορες γεωγραφικές αγορές και, συγκεκριμένα, να επαληθεύουν σε ποιον βαθμό η προσφεύγουσα τηρούσε τα παραδοσιακά ρεύματα των συναλλαγών. Τέλος, αν τα στοιχεία που ελάμβανε, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, της ήσαν άχρηστα, θα εξηγούνταν δυσχερώς η συμμετοχή της στα επίδικα συστήματα.»

76 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καταλήγοντας στον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συμμετοχής της στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών, ενώ κατέστη ανέφικτο να αντλήσει από τις ανταλλαγείσες πληροφορίες, και ενόψει του σφαιρικού χαρακτήρα τους, οποιοδήποτε συμπέρασμα όσον αφορά τα προϊόντα που κατασκεύαζε, και συγκεκριμένα τις κατατομές σχήματος U. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο κατέστη αδύνατον να συναγάγει εις βάρος της αναιρεσείουσας ότι τα στοιχεία που προσκόμισε είχαν επιτρέψει στις λοιπές επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν συνολική εικόνα της καταστάσεως της αγοράς.

77 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το εν λόγω επιχείρημα είναι απαράδεκτο, ως εκ του ότι βάλλει κατά της διαπιστώσεως και της εκτιμήσεως εκ μέρους του Πρωτοδικείου πραγματικών περιστατικών. Επικουρικώς, θεωρεί ότι το επιχείρημα είναι αβάσιμο. Κατ' αρχάς, συμμετέχοντας στα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών, η αναιρεσείουσα επέτρεψε στις λοιπές επιχειρήσεις να επαληθεύουν σε ποιο βαθμό τηρούσε τα παραδοσιακά ρεύματα των συναλλαγών. Ακολούθως, το γεγονός της κοινοποιήσεως πληροφοριών που είναι συνήθως εμπιστευτικές και της μειώσεως της αβεβαιότητας που διακατέχει κατά κανόνα τις λοιπές επιχειρήσεις συνιστά αυτοτελή παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Τέλος, η αναιρεσείουσα δεν διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους συμμετέσχε στα επίδικα συστήματα αν οι εξ αυτών αντλούμενες πληροφορίες ήσαν, όπως ισχυρίζεται, επίσης άχρηστες.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

78 Επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι, στη σκέψη 143 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι οι παρασχεθείσες από την προσφεύγουσα πληροφορίες αύξαναν την αξία και την αξιοπιστία των επιδίκων συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών και καθιστούσαν εφικτή την επαλήθευση του βαθμού τηρήσεως των παραδοσιακών ρευμάτων των συναλλαγών. Ενόψει των ανωτέρω απτομένων των πραγματικών περιστατικών διαπιστώσεων, μη υποκειμένων στον έλεγχο του Δικαστηρίου στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, ορθώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε, στην ίδια σκέψη της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στα εν λόγω συστήματα συνεπήχθη αποτέλεσμα στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού.

79 Έπεται ότι το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

Επί του τετάρτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

80 Το σκέλος αυτό του λόγου αναιρέσεως αρύεται από πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της συμμετοχής της προσφεύγουσας στα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών.

81 Βάλλει κατά των σκέψεων 143 και 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Η πρώτη παρατέθηκε στο πλαίσιο της εξετάσεως του τρίτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως. Η δεύτερη έχει ως εξής:

«Τέλος, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι, ενόψει, αφενός, της φύσεως των συνομιλιών οι οποίες έλαβαν χώρα στα πλαίσια της επιτροπής δοκών και για το περιεχόμενο των οποίων η προσφεύγουσα ενημερωνόταν διαρκώς μέσω των πρακτικών που έθετε στη διάθεσή της η Walzstahl-Vereinigung και, αφετέρου, των όρων της ανακοινώσεως του 1968, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να έχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς το γεγονός ότι οι σχετικές συναλλαγές κατέτειναν στην παρεμπόδιση, στον περιορισμό ή στη νόθευση της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού, ούτε, επομένως, ως προς τον απαγορευμένο χαρακτήρα των οικείων συναλλαγών υπό το φως του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Εξάλλου, το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει από τις σκέψεις του Πρωτοδικείου που παρατίθενται κατωτέρω στο τμήμα Γ. Εν πάση περιπτώσει, οι υποτιθέμενες δυσχέρειες που αφορούν ενδεχομένως την εκτίμηση του απαγορευμένου χαρακτήρα μιας συμπεριφοράς δεν θίγουν την ίδια την απαγόρευση, η οποία ενέχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, στα σημεία 266 έως 271 της [επίδικης αποφάσεως], η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον την άποψή της ότι τα επίδικα συστήματα αντέκειντο στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού.»

82 Η αναιρεσείουσα αμφισβητεί τις σκέψεις 143 και 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ισχυριζόμενη ότι το γεγονός απλώς και μόνο ότι είχε λάβει γνώση της αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς άλλων επιχειρήσεων ή ενδεχομένως ότι τους παρέσχε απλώς υποστήριξη δεν μπορεί να θεμελιώνει την εις βάρος της αιτίαση περί παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Δεδομένης της ελλείψεως κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως επεκτείνουσας στους αυτουργούς ή στους συνεργούς την ευθύνη για πράξεις προβλεπόμενες και τιμωρούμενες βάσει της εν λόγω διατάξεως, το Πρωτοδικείο παραβίασε την αρχή «nullum crimen, nulla poena line lege».

83 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα δεν συμμετέσχε σε ορισμένες συσκέψεις και συζητήσεις δεν αποκλείει το ότι μετέσχε στα επίδικα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών, όπως κατέδειξε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 101 έως 103 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

84 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η μνεία των σκέψεων 101 έως 106 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, με την οποία το Πρωτοδικείο κατέληξε στη συμμετοχή της αναιρεσείουσας στη συμφωνία περί των επιδίκων συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών:

«101 Το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει, πρώτον, ότι οι κατασκευαζόμενες από την προσφεύγουσα κατατομές σχήματος U αποτελούσαν αντικείμενο του συστήματος monitoring των παραγγελιών και παραδόσεων που διαχειριζόταν η επιτροπή δοκών. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι οι κατατομές σχήματος U περιλαμβάνονται στον ορισμό των "δοκών", χρήση του οποίου έκανε η Επιτροπή για τους σκοπούς της [επίδικης αποφάσεως] (βλ. σημείο 3).

102 Δεύτερον, δεν αμφισβητείται ότι εν προκειμένω, κατά τη διάρκεια της περιόδου παραβάσεως, η προσφεύγουσα διαβίβαζε τακτικά αριθμητικά στοιχεία αφορώντα τις παραγγελίες και παραδόσεις της κατατομών σχήματος U στη Walzstahl-Vereinigung και ότι η ένωση αυτή αναδιαβίβαζε τα ίδια στοιχεία, μαζί με τα ατομικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούσαν τις παραγγελίες και παραδόσεις των λοιπών γερμανών παραγωγών δοκών, στη γραμματεία της επιτροπής δοκών, χρέη της οποίας ασκούσε κατά την εποχή εκείνη η Usinor Sacilor.

103 Τρίτον, δεν αμφισβητείται επίσης ότι η προσφεύγουσα παραλάμβανε, μέσω της Walzstahl-Vereinigung, τους πίνακες που προετοίμαζε η γραμματεία της επιτροπής δοκών με βάση τα αριθμητικά στοιχεία που κοινοποιούσε η τελευταία καθώς και τα ανάλογα αριθμητικά στοιχεία των ανταγωνιστών της. Οι οικείοι πίνακες περιελάμβαναν τα αριθμητικά στοιχεία των παραγγελιών και των παραδόσεων δοκών, ανά επιχείρηση και ανά χώρα, όλων των συμμετεχουσών στο σύστημα επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η συνεχής διαβίβαση των στοιχείων της προσφεύγουσας δεν μπορεί να εξηγηθεί άλλως παρά εκ του ότι συνήνεσε στην κοινοποίησή τους προς τους ανταγωνιστές της και γενικότερα στην αμοιβαία ανταλλαγή με τις λοιπές συμμετέχουσες επιχειρήσεις.

104 Γεγονός είναι ότι, σύμφωνα με την [επίδικη απόφαση] (σημείο 38), η προσφεύγουσα δεν συμμετέσχε στις συσκέψεις της επιτροπής δοκών οπότε, ελλείψει αντιθέτων ενδείξεων, οι συζητήσεις που διεξήχθησαν με βάση τους προερχομένους από το σύστημα monitoring αριθμούς (βλ. σημεία 268 και 49 έως 60 της [επίδικης αποφάσεως]) δεν εμπίπτουν στα όσα προσάπτονται στην προσφεύγουσα. Πάντως, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν υπήρξε ενεργό μέλος της επιτροπής δοκών δεν αποδεικνύει ότι δεν προσχώρησε στην επικρινόμενη συμφωνία. Αφενός, συγκεκριμένα, η αποτελεσματική συμμετοχή της σε σύστημα αμοιβαίων ανταλλαγών, του οποίου γνώριζε τη λειτουργία, αρκεί για τη στοιχειοθέτηση του ότι προσχώρησε στην αφορώσα το εν λόγω σύστημα συμφωνία. Αφετέρου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι τηρούνταν ενήμερη, φροντίδι της Walzstahl-Vereinigung, όλων των εργασιών της επιτροπής δοκών (βλ. σημείο 33 της [επίδικης αποφάσεως]).

105 Τέλος, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τη συμμετοχή της στην ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της Walzstahl-Vereinigung, όπως αναφέρεται στο σημείο 272 της [επίδικης αποφάσεως].

106 Υπό τις περιστάσεις αυτές, είναι απορριπτέα η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, η οποία συνίσταται στην άρνηση της συμμετοχής της στην επίδικη ανταλλαγή πληροφοριών.»

85 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κρίνοντας, στη σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η αποτελεσματική συμμετοχή της αναιρεσείουσας σε σύστημα αμοιβαίων ανταλλαγών πληροφοριών, του οποίου γνώριζε τη λειτουργία, αρκούσε προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ότι είχε προσχωρήσει στη συμφωνία σχετικά με το οικείο σύστημα, το Πρωτοδικείο εφήρμοσε επακριβώς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

86 Πράγματι, η ανωτέρω διάταξη, η οποία προβλέπει εν γένει ότι «[α]παγορεύονται όλες οι συμφωνίες [...] που τείνουν [...] να παρεμποδίζουν, να περιορίζουν ή να νοθεύουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού», έχει εφαρμογή ακόμη και όταν ο συμμετέχων σε συμφωνία δεν αποκόμισε όφελος.

87 Έπεται ότι το τέταρτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι αβάσιμο.

88 Κατόπιν των προηγηθεισών σκέψεων, επιβάλλεται η απόρριψη ως αβασίμου του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως

89 Ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως αρύεται από πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τις επικρινόμενες συμπεριφορές καθορισμού των τιμών στη γερμανική αγορά.

90 Βάλλει κατά του περιεχομένου της σκέψεως 163 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή όφειλε να αποδείξει δεόντως τη συμμετοχή της αναιρεσείουσας στις συμφωνίες καθορισμού των τιμών στη γερμανική αγορά που της προσάπτεται με την επίδικη απόφαση.

91 Το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό μετά την εξέταση που παρατίθεται στις σκέψεις 156 έως 162 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, οι οποίες έχουν ως εξής:

«156 Στα σημεία 152 (πραγματικά περιστατικά) και 273, τέταρτη παύλα (νομική εκτίμηση) της [επίδικης αποφάσεως], η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συνήψε με την TradeARBED συμφωνία περί καθορισμού των τιμών στη γερμανική αγορά. Η Επιτροπή στηρίζεται σε χειρόγραφο σημείωμα της Walzstahl-Vereinigung σχετικά με τη σύσκεψη της ομάδας VA Profilstahl της 18ης Απριλίου 1989.

157 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, πρώτον, ότι δεν εκπροσωπήθηκε κατά την εν λόγω σύσκεψη. Δεύτερον, το χειρόγραφο σημείωμα που συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung σχετικά με τη σύσκεψη (σημείο 152 της [επίδικης αποφάσεως]) δεν επέτρεπε τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε σε προηγηθείσα της ιδίας συσκέψεως συμφωνία περί των τιμών. Λαμβάνοντας υπόψη την ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς, το γεγονός ότι η TradeARBED ανέμεινε από την προσφεύγουσα να εφαρμόσει ορισμένες συμπεφωνημένες τιμές δεν σημαίνει κατ' ανάγκη τη σύνδεσή της με τυχόν συμφωνία σχετική με τις τιμές αυτές. Εξάλλου, σύμφωνα με τη

διατύπωση του ιδίου σημειώματος, η προσφεύγουσα εξυπακούόταν ότι "τηρούσε" ("respektieren") τις οικείες τιμές (έκφραση που μπορεί να αφορά τρίτον) και όχι ότι "συμμορφώνεται" ("einhalten") προς "συμβατικές" υποχρεώσεις (έκφραση που χρησιμοποιείται κατά κανόνα για τους συμμετέχοντες σε συμφωνία). Η σύνδεση της ανωτέρω συσκέψεως με εκείνη της 20ής Ιανουαρίου 1988 στο Düsseldorf, την οποία επικαλείται η Επιτροπή για να αμφισβητήσει τη συλλογιστική αυτή, αποτελεί επινόηση της καθής.

158 Επιπλέον, με το ανωτέρω σημείωμα της Walzstahl-Vereinigung, η υποτιθέμενη συμφωνία επί των τιμών δεν εντοπίστηκε κατά τρόπο αρκούντως σαφή όσον αφορά τον χρόνο της συνάψεώς της, το ακριβές αντικείμενό της και τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Η έλλειψη αυτή συγκεκριμενοποιήσεως θίγει τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας και δίδει λαβή να υποτεθεί ενδεχόμενη παραγραφή της φερόμενης παραβάσεως.

159 Εν πάση περιπτώσει, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν σημείωμα, η προσφεύγουσα δεν τήρησε τις πιθανώς συμπεφωνημένες τιμές, πράγμα που είναι ενδεικτικό του ότι δεν αποτέλεσε μέρος στη φερόμενη συμφωνία.

160 Το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι το συναφές χωρίο του σημειώματος της συσκέψεως της 18ης Απριλίου 1989 (έγγραφο αριθ. 56) έχει ως εξής:

"Η Arbed προέβαλε βέτο για τα πρόσθετα στοιχεία όσον αφορά το μέγεθος της κατηγορίας UPN 320 και τα μεγαλύτερα μεγέθη (οι άλλοι παραγωγοί — ιδίως η Hoesch [Stahl AG, εταιρία συγχωνευθείσα με την Krupp Stahl για να αποτελέσει την προσφεύγουσα εταιρία] — θα έπρεπε πρώτα να τηρήσουν τις συμπεφωνημένες τιμές)."

161 Όπως προκύπτει από το σημείο 273, τέταρτη παύλα, της [επίδικης αποφάσεως], η Επιτροπή δεν προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέσχε σε συμφωνία επί των τιμών, συναφθείσα κατά τη σύσκεψη της 18ης Απριλίου 1989, αλλ' ότι συμμετέσχε σε προγενέστερη συμφωνία, συναφθείσα με την TradeARBED. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι η προσφεύγουσα παρήγαγε κατατομείς με την επωνυμία UPN 320, στους οποίους αναφέρεται το σημείωμα της συσκέψεως της 18ης Απριλίου 1989.

162 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, στην παρούσα αλληλουχία, το οικείο σημείωμα αποδεικνύει επαρκώς κατά νόμο την ύπαρξη συμφωνίας επί των τιμών μεταξύ TradeARBED και Hoesch, συναφθείσα σε ημερομηνία προγενέστερη της 18ης Απριλίου 1989. Το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ήταν [...] σε θέση να αποδείξει ούτε την ημερομηνία της εν λόγω συμφωνίας ούτε το ακριβές αντικείμενό της (πλην του ότι επρόκειτο για προϊόντα παραγόμενα από την Hoesch) δεν μεταβάλλει το συμπέρασμα ότι παρόμοια συμφωνία υφίστατο κατά τον χρόνο εκείνο.»

92 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, διαπιστώνοντας, στη σκέψη 162 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η ίδια είχε συνάψει συμφωνία επί των τιμών προ της 18ης Απριλίου 1989, χωρίς να αποδεικνύει συναφώς το περιεχόμενο ή τον χρόνο συνάψεώς της, το Πρωτοδικείο προσέβαλε τα δικαιώματά της άμυνας, το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ καθώς και το δικαίωμά της να απολαύει ενδεδειγμένης ένδικης προστασίας. Αμφισβητεί ότι σημείωμα όπως το παρατιθέμενο στις σκέψεις 156 έως 160 της ιδίας αποφάσεως μπορεί να αποδεικνύει το ότι συνήψε συμφωνία.

93 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία είναι απαράδεκτη υπό την έννοια ότι αναφέρεται σε εκτίμηση πραγματικών περιστατικών, χωρίς να αποδεικνύεται η αφορώσα τα πραγματικά περιστατικά ανακρίβεια των διαπιστώσεων του Πρωτοδικείου ούτε η εκ μέρους του αλλοίωση αποδεικτικών στοιχείων. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα δεν επικαλείται κανένα επιχείρημα δυνάμενο να θέσει υπό αμφισβήτηση την αποδεικτική ισχύ του οικείου σημειώματος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

94 Αρκεί η διαπίστωση ότι, με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα επικρίνει την εκτίμηση αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Πρωτοδικείου, χωρίς να επιχειρηματολογεί επί της αλλοιώσεώς τους.

95 Επομένως, ενόψει της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 19 της παρούσας αποφάσεως, ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως

96 Ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως αρύεται από την παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά το μέρος που αφορά την εκτίμηση του πταίσματος της προσφεύγουσας.

97 Ο λόγος αυτός αναιρέσεως βάλλει κατά της σκέψεως 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία αναφέρθηκε ήδη στη σκέψη 81 της παρούσας αποφάσεως.

98 Με τον συγκεκριμένο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο παρέβη το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το οποίο επιτρέπει στην Επιτροπή να επιβάλλει πρόστιμα σε επιχειρήσεις, και ότι παραβίασε την αρχή του πταίσματος ως εκ του ότι υπερέβαλε σε σχέση με την έκταση του πταίσματος της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη την οφειλόμενη στη συμπεριφορά της Επιτροπής αμφισημία ως προς την έννοια της «κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού», κατά την παράγραφο 1 του οικείου άρθρου. Έκρινε δε, υποθέτοντας πεπλανημένως στη σκέψη 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η προσφεύγουσα είχε πλήρη επίγνωση του γεγονότος ότι η

συμπεριφορά της ήταν παράνομη. Εσφαλμένως το Πρωτοδικείο παρέλειψε να λάβει υπόψη του, προκειμένου να καθορίσει το πρόστιμο, ως ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν είχε στην πραγματικότητα παρά ελάχιστη επίγνωση του αθέμιτου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της.

99 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο κατέδειξε, στις σκέψεις 101 έως 103 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, την προσωπική συμμετοχή της προσφεύγουσας στα επίδικα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών. Εξάλλου, οι ανταλλασσόμενες μεταξύ των παραγωγών πληροφορίες δεν συνίσταντο στις κοινοποιούμενες στην Επιτροπή συνοπτικές στατιστικές, αλλά σε ατομικά στοιχεία επί των παραγγελιών και των παραδόσεων των επιχειρήσεων, την ύπαρξη των οποίων αγνοούσε η Επιτροπή, όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 168 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, και έναντι των οποίων δεν μπορούσε συνεπώς η συμπεριφορά της τελευταίας να προκαλέσει οποιαδήποτε σύγχυση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

100 Επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι η αναιρεσείουσα αμφισβήτησε εις μάτην, στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου της αναιρέσεως, τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της επίδικης ανταλλαγής πληροφοριών.

101 Εξάλλου, δεν αμφισβητεί το τμήμα Γ της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το οποίο αφορά την εμπλοκή της Επιτροπής στην προσαπτόμενη στην αναιρεσείουσα παράβαση σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών επί των παραγγελιών και των παραδόσεων εντός της επιτροπής δοκών, και ειδικότερα τις σκέψεις 167 έως 177 της αποφάσεως, με τις οποίες το Πρωτοδικείο αποφαίνεται, αφενός, ότι οι προσαπτόμενες ανταλλαγές πληροφοριών αφορούσαν ατομικά στοιχεία ανά επιχείρηση και εθνική αγορά και όχι τα ετήσια συνοπτικά στοιχεία που προσκομίζονταν στην Επιτροπή και, αφετέρου, ότι η τελευταία αγνοούσε τις ανταλλαγές πληροφοριών που ελάμβαναν χώρα μεταξύ των επιχειρήσεων.

102 Έπεται ότι εις μάτην η αναιρεσείουσα επικρίνει τη σκέψη 149 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, με την οποία το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, από τη φύση των συζητήσεων εντός της επιτροπής δοκών, των οποίων η αναιρεσείουσα τηρούνταν διαρκώς ενήμερη, και από τις παρατηρήσεις σχετικά με τη μη εμπλοκή της Επιτροπής στις επίδικες ανταλλαγές πληροφοριών, οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να έχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς το γεγονός ότι οι σχετικές ανταλλαγές έτειναν στο να παρεμποδίζουν, περιορίζουν ή νοθεύουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού.

103 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από το σύνολο των εκτιμήσεων αυτών, ορθώς το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, πράττοντας τούτο, δεν παρέβη το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και την αρχή του πταίσματος.

104 Έπεται ότι ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος.

Επί του έκτου λόγου αναιρέσεως

105 Ο έκτος λόγος αναιρέσεως αρύεται από την παράβαση του άρθρου 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

106 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, εκτιμώντας, στη σκέψη 196 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η επίδικη απόφαση ήταν συναφώς επαρκώς αιτιολογημένη, αγνόησε την επιταγή περί επαρκούς αιτιολογήσεως του υπολογισμού του προστίμου.

107 Επίσης, το Πρωτοδικείο αντιφάσκει, δεχόμενο, στις σκέψεις 198 και 199 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι οι επιχειρήσεις θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα

να γνωρίζουν λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου, χωρίς να είναι υποχρεωμένες προς τούτο να ασκούν προσφυγή, αλλά αποφαινόμενο, στις σκέψεις 200 και 201 της ιδίας αποφάσεως, ότι τα αφορώντα τον ως άνω υπολογισμό στοιχεία δεν εμπίπτουν στην αιτιολογία.

108 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε την αιτιολόγηση του ύψους του προστίμου, ειδικότερα στη σκέψη 197 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο δεν περιέπεσε σε αντιφάσεις. Συγκεκριμένα, στη σκέψη 198 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, χαρακτήρισε ως «ευκταίο» ο τρόπος υπολογισμού να παρατίθεται στην επιβάλλουσα πρόστιμο απόφαση, έκρινε όμως ότι δεν επρόκειτο για υποχρέωση. Επομένως, μπορούσε να δεχτεί ότι η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στην υποχρέωσή της περί αιτιολογήσεως αφ' ης στιγμής η επίδικη απόφαση περιελάμβανε όλα τα κριτήρια εκτιμήσεως του ύψους της κυρώσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

109 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, «[ο]ι αποφάσεις, οι συστάσεις και οι γνώμες της Επιτροπής αιτιολογούνται και αναφέρονται στις γνώμες που έχουν υποχρεωτικά ζητηθεί».

110 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως των ατομικών αποφάσεων έχει ως σκοπό να επιτρέπει στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων και να παρέχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της (απόφαση της 7ης Απριλίου 1987, 32/86, Sisma κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1645, σκέψη 8).

111 Εν προκειμένω, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 196 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η επίδικη απόφαση περιείχε, στα σημεία 300 έως 312, 314 και 315 των αιτιολογικών σκέψεών της, επαρκή και κατάλληλη έκθεση των παραγόντων που ελήφθησαν υπόψη για να κριθεί η εν γένει σοβαρότητα των διαφόρων προσαφθεισών παραβάσεων.

112 Πράγματι, οι αιτιολογικές σκέψεις της επίδικης αποφάσεως υπενθυμίζουν, στο σημείο 300, τη σοβαρότητα των παραβάσεων και εκθέτουν τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό του προστίμου. Έτσι, στο σημείο 301 αυτής ελήφθη υπόψη η οικονομική κατάσταση της χαλυβουργίας, στα σημεία 302 έως 304 η οικονομική επίπτωση εκ των παραβάσεων, στα σημεία 305 έως 307 το γεγονός ότι τουλάχιστον ορισμένες από τις επιχειρήσεις γνώριζαν ότι η συμπεριφορά τους ήταν ή μπορούσε να είναι αντίθετη στο άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, στα σημεία 308 έως 312 οι παρανοήσεις που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια του καθεστώτος κρίσεως και στο σημείο 316 η διάρκεια των παραβάσεων. Η επίδικη απόφαση εκθέτει επί πλέον λεπτομερώς τη συμμετοχή κάθε επιχειρήσεως σε κάθε παράβαση.

113 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι περιλαμβανόμενες στην επίδικη απόφαση ενδείξεις επέτρεπαν στην οικεία επιχείρηση να λάβει γνώση των αιτιολογιών του ληφθέντος μέτρου προκειμένου να υπεραμυνθεί των δικαιωμάτων της και επιτρέπουν στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της εν λόγω αποφάσεως. Έπεται ότι, εκτιμώντας ότι η τελευταία ήταν επαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά τον προσδιορισμό του ύψους των προστίμων, το Πρωτοδικείο δεν παραβίασε το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

114 Όσον αφορά την παράθεση των αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι παρόμοια στοιχεία, όσο και αν είναι χρήσιμα και ευκταία, δεν είναι απαραίτητα για την τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως μιας αποφάσεως περί επιβολής προστίμων, δεδομένου ότι τονίστηκε ότι εν πάση περιπτώσει η Επιτροπή δεν δύναται, καταφεύγοντας αποκλειστικά και με μηχανικό τρόπο σε αριθμητικούς τύπους, να απεμπολεί την εξουσία της εκτιμήσεως (αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-291/98 P, Sarrió κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9991, σκέψεις 75 έως 77, και προαναφερθείσα Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 464).

115 Έπεται ότι ο έκτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Επί του εβδόμου λόγου αναιρέσεως

116 Ο έβδομος λόγος αναιρέσεως αρύεται από παράβαση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ λόγω της υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου.

117 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, λόγω υπερβολικά μακράς διαδικασίας, η οποία διήρκησε σχεδόν πέντε έτη, το Πρωτοδικείο προσέβαλε το δικαίωμά της να τύχει ένδικης προστασίας εντός εύλογης προθεσμίας. Ισχυρίζεται ότι, με την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-8417), το Δικαστήριο είχε αποφανθεί ότι δεν δικαιολογούνταν διάρκεια δίκης πέντε ετών και έξι μηνών.

118 Ισχυρίζεται ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνολική διάρκεια της δίκης. Στα πλαίσια της παρούσας υποθέσεως, το Δικαστήριο κλήθηκε να επιληφθεί πράξεων ληφθεισών δεκαπέντε περίπου έτη πριν από τη δημοσίευση της αποφάσεώς του. Απόφαση εκδιδόμενη μετά από την παρέλευση τόσου χρόνου δεν αφορά πλέον την επιχείρηση υπό τη μορφή που αυτή είχε κατά τον χρόνο εμπλοκής της ούτε τα πρόσωπα που επωμίζονταν τη διαχείρισή της, αλλ' ισοδυναμεί με αρνησιδικία.

119 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάρκεια της παρούσας δίκης, συγκρινόμενη με την υπόθεση Baustahlgewebe κατά Επιτροπής επί της οποίας εκδόθηκε η υπομνησθείσα απόφαση, δεν ήταν υπέρμετρα μακροσκελής. Η διάρκεια μιας διαδικασίας πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένων υπόψη των ιδιαζουσών περιστάσεων κάθε υποθέσεως και ιδίως του διακυβεύματος της διαφοράς για τον ενδιαφερόμενο, της περιπλοκότητας του φακέλου, καθώς και της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών.

120 Η Επιτροπή τονίζει ότι εν προκειμένω το επιβληθέν στην προσφεύγουσα πρόστιμο ανερχόταν σε 13 000 ECU, ότι η υπόθεση ήταν περίπλοκη, όπως άλλωστε αποδεικνύει το μακροσκελές της επίδικης αποφάσεως, ότι ένδεκα προσφυγές ασκήθηκαν σε τέσσερις γλώσσες και ότι κατατέθηκαν 65 φάκελοι περιλαμβάνοντες 10 563 αριθμημένα έγγραφα. Η εξέταση των αιτήσεων της προσφεύγουσας προκειμένου να της επιτραπεί να συμβουλευτεί τα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής απήτησε μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 20 έως 25 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

121 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα για δίκαιη δίκη, και ιδίως για δίκη εντός εύλογης προθεσμίας, έχει εφαρμογή στο πλαίσιο ένδικης προσφυγής κατ' αποφάσεως της Επιτροπής επιβάλλουσας σε επιχείρηση πρόστιμα λόγω παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού (προαναφερθείσες αποφάσεις Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, σκέψη 21, και Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 179).

122 Ο εύλογος χαρακτήρας της προθεσμίας εκτιμάται με γνώμονα τις περιστάσεις που προσιδιάζουν σε κάθε υπόθεση και ειδικότερα τα διακυβευόμενα με τη δίκη συμφέροντα του διαδίκου, την περιπλοκότητα της υποθέσεως, καθώς και τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών (προαναφερθείσες αποφάσεις Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, σκέψη 29, και Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 187).

123 Το Δικαστήριο διευκρίνισε συναφώς ότι ο κατάλογος των κριτηρίων αυτών δεν είναι εξαντλητικός και ότι η εκτίμηση του εύλογου χαρακτήρα της προθεσμίας δεν επιβάλλει συστηματική εξέταση των περιστάσεων της υποθέσεως ενόψει καθενός κριτηρίου όταν η διάρκεια της διαδικασίας παρίσταται δικαιολογημένη ενόψει ενός μόνον κριτηρίου. Σκοπός των κριτηρίων αυτών είναι να προσδιορίζεται αν η προθεσμία αντιμετωπίσεως μιας υποθέσεως είναι ή όχι δικαιολογημένη. Έτσι, η περιπλοκότητα της υποθέσεως ή η κακόβουλη συμπεριφορά του προσφεύγοντος

μπορούν να γίνουν δεκτές προς δικαιολόγηση μιας προθεσμίας η οποία κατ' αρχάς είναι πολύ μεγάλη. Αντιθέτως, μια προθεσμία μπορεί να θεωρηθεί ως υπερβαίνουσα τα όρια του ευλόγου ενόψει επίσης ενός μόνον κριτηρίου, ειδικότερα όταν η διάρκειά της είναι προϊόν της συμπεριφοράς των αρμοδίων αρχών. Ενδεχομένως, η διάρκεια μιας διαδικαστικής φάσεως μπορεί ευθύς εξαρχής να χαρακτηριστεί εύλογη όταν παρίσταται σύμφωνη προς τη μέση διάρκεια αντιμετωπίσεως μιας υποθέσεως όπως η προκειμένη (προαναφερθείσα απόφαση Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 188).

124 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνηστεί ότι η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία είχε ως σημείο αφετηρίας την κατάθεση εκ μέρους της αναιρεσείουσας, στις 11 Απριλίου 1994, του δικογράφου της προσφυγής περί ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως και τερματίστηκε στις 11 Μαρτίου 1999, ημερομηνία εκδόσεως της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Έτσι, διήρκησε περί τα πέντε έτη.

125 Η διάρκεια αυτή παρίσταται εκ πρώτης όψεως σημαντική. Εντούτοις, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι έντεκα επιχειρήσεις άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της ιδίας αποφάσεως σε τέσσερις γλώσσες διαδικασίας.

126 Όπως υπενθυμίζει στις σκέψεις 19 έως 25 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεώς του, το Πρωτοδικείο απαιτήθηκε να επιληφθεί διαφόρων αμφισβητήσεων σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα της διοικητικής διαδικασίας. Δεδομένου ότι η Επιτροπή κατέθεσε στις 24 Νοεμβρίου 1994 φάκελο περιλαμβάνοντα 11 000 έγγραφα αφορώντα την επίδικη απόφαση, υποστηρίζοντας ότι τα περιέχοντα επιχειρηματικά απόρρητα έγγραφα, καθώς και τα δικά της εσωτερικά έγγραφα, δεν έπρεπε να είναι προσβάσιμα στις θιγόμενες επιχειρήσεις, το Πρωτοδικείο όφειλε να ακούσει τους διαδίκους συναφώς, να εξετάσει το σύνολο των εγγράφων και να ορίσει σε ποια έγγραφα μπορούσε να έχει πρόσβαση κάθε προσφεύγων.

127 Με διάταξη της 19ης Ιουνίου 1996, T-134/94, T-136/94 έως T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 και T-157/94, NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. II-537), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί του

δικαιώματος προσβάσεως των προσφευγουσών στα έγγραφα του φακέλου της Επιτροπής τα οποία προέρχονταν, αφενός, από τις ίδιες τις προσφεύγουσες και, αφετέρου, από τρίτα προς τις διαδικασίες μέρη και τα οποία η ίδια η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικά προς το συμφέρον των εν λόγω τρίτων.

128 Με διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1997, T-134/94, T-136/94 έως T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 και T-157/94, NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-2293), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε επί των αιτήσεων προσβάσεως των προσφευγουσών στα χαρακτηρισθέντα από την Επιτροπή ως «εσωτερικά» έγγραφα.

129 Οι διάφορες προσφυγές που ασκήθηκαν από άλλες θιγόμενες εκ της επίδικης αποφάσεως επιχειρήσεις ενώθηκαν για τους σκοπούς της διεξαγωγής αποδείξεων και της προφορικής διαδικασίας. Έτσι, στις σκέψεις 26 έως 35 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως διευκρινίστηκε ότι, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της δίκης, το Πρωτοδικείο διέταξε πλείονα αποδεικτικά μέσα ενόψει της διαδικασίας αυτής. Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπέβαλε γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους και διέταξε την προσκόμιση εγγράφων και την εξέταση μαρτύρων.

130 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε με την ολοκλήρωση της συνεδριάσεως της 27ης Μαρτίου 1998.

131 Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε στις 11 Μαρτίου 1999, ήτοι την ιδία ημέρα με τις υπόλοιπες δέκα αποφάσεις επί των προσφυγών που ασκήθηκαν κατά της επίδικης αποφάσεως.

132 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες διαπιστώσεις, η διάρκεια της διαδικασίας που κατέληξε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εξηγείται ειδικότερα από τον αριθμό των επιχειρήσεων που συμμετέσχον στην προσαπτόμενη συμφωνία και

άσκησαν προσφυγή κατά της επίδικης αποφάσεως, γεγονός που απήτησε την παράλληλη εξέταση των διαφόρων αυτών προσφυγών, από τα νομικά ζητήματα που αφορούσαν την πρόσβαση στον ογκώδη φάκελο της Επιτροπής, από την εμπεριστατωμένη διεξαγωγή αποδείξεων σχετικά με την υπόθεση που πραγματοποίησε το Πρωτοδικείο και από τις γλωσσικής φύσεως απαιτήσεις που επέβαλαν οι κανόνες διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

133 Έπεται ότι η ενώπιον του Πρωτοδικείου διάρκεια της διαδικασίας δικαιολογείται, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης περιπλοκότητας της υποθέσεως.

134 Επομένως, ο έβδομος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

135 Όπως προκύπτει από το σύνολο των προηγηθεισών σκέψεων, η αίτηση αναιρέσεως είναι απορριπτέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

136 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία της αιτήσεως αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ιδίου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της αναιρεσείουσας, η δε τελευταία ηττήθηκε ως προς το σύνολο των λόγων της αναιρέσεως, επιβάλλεται η καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Krupp Hoesch Stahl AG στα δικαστικά έξοδα.

Wathelet Edward La Pergola

Jann von Bahr

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Οκτωβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

M. Wathelet